

№ 3.

Mahjas Weefis.

1882.

Ar pašā wifusdehliga awgsta Keisara wehleshanu.

27. gada-

gahjums.

Mahjas Weefis isnahk weenreis pa nedetu.

Maksa ar peefuhstichanu par pasi:
Ar Peelikumu: par gadu 2 r. 35 l.
Ar Peelikumu: par gadu 1 " 60 "
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu 1 " 25 "
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu " 85 "

Maksa ar peefuhstichanas Riga:
Ar Peelikumu: par gadu 1 r. 75 l.
Ar Peelikumu: par gadu 1 " " "
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu " 90 "
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu " 55 "

Mahjas Weefis teel isdota festweenam
no plst. 10 fahlot.

Maksa par fludinashanu:
par weenas slejas smalku rastu (Peti)-
rindu, jeb to weetu, ko labda rinba cenem,
maksa 8 lap.

Redakcija un espedicija Riga,
Ernst Plates bilshu un gramatu dru-
latawa un burta-lecturwe pee Pestera
basnizas.

Rahbitojs. Jaunlahs sinas. Telegrafa sinas. Gelfshemes sinas: Riga. Lehdurga. Udrashi. No Weetalwas. Vosberga. Saimala. Sudraba goba simes. Jelgawa. Lerpaja. No Pahrtas un Leitishceem. Newese. Tehrpata. Wilna. Peterburga. Mastawa. Orla. Transkaspija. Tomsta. — **Ahrfemes sinas:** Pruhstija. Franzijsa. Italijsa. Sweedrija. Serzegowina. — **Jelojums pa Widsemi preelsh 150 gadeem.** — **Peelikuma:** Pranzens prezibās. Graudi un feedi.

Jaunlahs sinas.

Rigas pilssehtas domes sehdeschanā, 11. janvārī spreeda tahlat:

2) Par patwehrumu tihša sehdstigeem. Kad nabagu-direktorijas flimnizā 29. dezembri flimneeku flaitls pee-audsis lihds 428, t. i. til augstu, ka wehl nekad, un starp scheem flimneekem bijuschi 154 tihša-sehdstigi, tad pilssehtas walde, eewehrodama, ka jauni flimneeki wehl arweenu nahza klahl, un farunajusehs ar pilssehtas korporacijahm, nolehmuše tublit list cetaist diwi jaunās loka flimnizas, katru ar 30 gultahm. Pusi no isdoschanahm, lihds 10,000 rbl., usnehmuschas korporācijas fegt. Preeksch scho darbu wadischanas tapuse ezejta ihpasha ofmisija, fastahwoscha is pilssehtas waldes lozektus L. Kerfowius un A. Hillner, is korporaciju un nabagu-direktorijas delegateem un is flimneeku nama direktora. — Dome schos pilssehtas waldes darbus apstiprinaja.

3) Par nepeedsenamū parahdu isdsehshchanu pilssehtas muischu pahrwaldes rehkenos. Dome tahdai isdsehshchanai peekrita.

4) Par diwu delegatu zelschanu preeksch Widsemes landtaga. Gezehla pilssehtas waldes lozektus A. v. Dettingen un A. Hillner.

5) Par pilssehtas budshetu 1882. gada. Peelakahs pahrgrossichanahs pret agraku gadu budshetu ir notikuschas: a) pee immobiliju nodoschanas, zaur to, ka immobilijas pahrtakfeerejot un jaunahm klahtnahlot, pilssehtas immobiliju skaidrs eenehmums pee-audsis lihds 4,712,782 rbl., no kam tad ari immobiliju nodoschanas, pa 8 procentem rehkinot, tagad gaidama 377,000 rublu leelumā (pret 353,700 rubleem pehnajā gadā). Patentu peedewu-maksa laikam masinaschotees, tadeht ka schini gada 40 wihnuschi bijuschi jaslehd, deht dsehreenu pahrdotawu flaitla pamasinashanas. Bet turpreti efot gaidama leelaka eenehmšana no trakteereem, kuru flaitls no 448 pehnajā gadā pee-audsis schini gada us 470. Preeksch meera-teesas eeweshanas un ustureschanas schini gada buhschot wajadfigs til pusnaudas, 35,000 rbl., jo winas tapshot eewestas laikam ne agrak ka 1. julija. Preeksch 12-klasiga skolās nama buhwes, Suworow-eelā, wajadsehshot 40,000

rbl. Ari taya preekschā listē, buhwet wehl otru tahdu paschu namu preeksch elementarskolu usnehshanas, Esplanades-eelā, preeksch kura tad tikpat leela suma (40,000 rbl.) buhs waja-dfiga. — Domneeks Chrushtatow preekschā lika, seemaswehtku hodes no rahtuscha platscha pahrzelt us zitu kahdu weetu. (Spreedumu par scho jautajeenu atlika us zitu kahdu sehdeschanu.) — Preeksch nahkoschahs domneeku zelschanas isdoschanahm nospreesti 1000 rbl. Isdoschanas preeksch polizijas usutreshanas pa-augstinatas no 112,736 rbl. us 113,416 rbl.; sawwaligo ugunedschseju cestahdei, 5000 rbl. weeta nospreesti 6,200 rbl. Bes tam taya nospreesti: preeksch glahbtawas buhwes — 20,000 rbl. Darba namē dabuja klahl 2000 rbl. — Preeksch Latweeshu skolahm, kas Latweeshu wehletajeem laipnigi top apsolitas, ne grascha naw nospreests, jo laikam wajadfigais materials wehl naw fakrahts.

Palsmane. No tureenes mums peenahzis schahds sinojums: Sweits jaunais gads! sweiti tauteschi! sweita wisa Latwija! Bezais gads meerigi aistezejis, jaunais gads eefahzees. Zeen. lastitaji nenems par kaunu, kad par weza gada fleegfni pahrkahpuschi wehl atsklatamees us to, kas ar faweem preekeem un behdahm ir aistezejis laiku straumei lihds, ne muhscham wairs nedomadams atpakal greestees. Tagad runasim, ko tas mums schkirdamees atstahjis: teizamus augtus, jo isgahjuscha wafara Deewa swehtiba rahdijahs gan druwas gan plawas, gan kalnds gan eelejās. Ari mehš Palsmaneeschi ne-efam pagahjuscha 1881. gada snauduschi, bet lihds ar ziteem tautescheem moduschees us jaunu, jauku dshwi. Efam isrihkojuschi lahgu lahgeem teatrus un weefigus walarus, kas gluschi labi isdewahs; efam ap Deewa namu aptaisijuschis dsels sehtu, kas tuhstoscheem ismaksaja un pee kuras buhwes ari palihdseja schahs draudses augsti dshmuscha muischneeku kahrtā. Bes tam wehl agrakā gada ir apgahdatas kreetnas ehrges, kas tagad puscho basnizas eefshpusi. No 1875. gada mehš palitam par gruntneekem, eepirkdami sawus zeematus, un no schā gada fahla usplaukt un asfelt semkopiba. — Schibm jaukahm sinahm klahl japeepfrausch kahdi wahrdi par kahdu kauno pusi, proti par naktē waja-

schanos, kas deemschehl muhsu widuzi naw pawisam isnihtuse. Schahdeem naktē wasankem tahds eeradums, ka wini neween apmekle meitas, bet kad tahs nenem neluhgtos weefus preti, tad aiseedami atreebjahs pee newainiga saimneeka mantahm: nobrada wafaras labibu un isposta sehtu ar wiseem meeteem.

Kahds Leelmeeschneeks.

Kaufaimueezibas darbu nodata dod sawā eenehmuma un isdewumu aprehkinumā pirmo reih skaidras sinas par krona semes daudsumu un ka ta isdalahs daschās gubernās. Ta tad isnahk pehz „Poradoka“ wehstijuma Eiropas Kreewijā krona semes pawisam 3,423,528 defetinas, kas pawisam eenes 3,895,302 rbl. gada. Wiswairak semes kronim peeder Samaras gubernā: 1,107,000 defetinu; Astrachanas gubernā: 675,000 defetinu (ta ir ta wisu flit-taka seme, jo kronim wairak ne-eenes ka tilai 20 kapeiku no defetinas); Chersonas gubernā: 344,000, Taurijas: 227,000, Saratowas: 200,000, Drenburgas: 148,020, Permas: 140,000, Zekaterinoslawas: 102,000, Charlowas: 94,000, Tambowas: 79,000, Widsemē: 65,000, Besarabijas: 58,000, Kursēmē: 57,000, Woroneschas: 19,000, Wjattas: 16,000, Nowgorodas: 18,000, Minskas: 15,000. Zitās gubernās ir masal neta 10,000 defetinu krona semes. Starp tahm flaitama aridsan daudfreif mineta Ufas gubernā, kura tagad tilai wehl 18 defetinu krona semes ailigees, no kurahm gada eenehmums fanahk pee 18 rubl. Kaukassiju un Sibiriju eewehrojot, atronam Stawropoles gubernā: 112,000 defetinu krona semes, Terska gubernā: 107,000, Tomskas gubernā: 242,000, Semipalatinstas nowadd 226 un Turgajas apgabalā tilai 3 defetinas. Wifs eenahtums kopā no Kaukassijas un Sibirijas ne-istaisa pahrak par 85,000 rbl., tas naw wehl ne pilnas 20 lap. no defetinas.

Serbija. Pret bijuscho metropolitu (augstako garidsneeku) Michaelu teel wosta subdsiba, ka winsch Belgrade turejis runu pret firstu Milanu. Ka kahda Wihnes awise sino, kad metropolit Michael tilshot stingri pehz likumeem teesats, lai gan winsch ir garidsneeks. Tas ari zitadi newar buht, jo kahdas semes garidsneeki tatschu newar fajeltees pret sawas semes waldneeku.

Ceļšjemes ūnas.

Rīgas pilsētas domes sēdes darbi 11. janvārī. Deenas labrtības jautājumi bija šādi:

1) Par pasta sūtījumu vēstāņu starp pasta kantori un bahnuscheem. Dome, ū pilsētas valdes preekschālīschānu sāvā laikā bija nāpreeduse, no jauna gada wairē ne-āp-gahdat pasta sūtījumu vēstāņu no pasta kanta-tora ū bahnuscheem un no bahnuscheem ū pasta kantori, jo preeksch tam truhštrot likumiga pamata. Gubernas pilsēhtu pahrwalde atraduse tahdu domes spreedumu par preekschālīschānu un atzehluse, jo pilsēhtai, ja tā atsinuse tahdu nastu par nepareisu, wajadsejis greestees pee gubernatora un luhgt, lai gahdajot par winaš atrēmšānu, un tad, ja luhgums buhtu polizis ne-eewehrotš, sūhšset par to pee senata 1. departamenta, bet wina nebūht nedrihtstejuse pate no fewis atzelt pastahwofschu cetaisi. — Ū to pilsēhtas walde tagad preeksch leelot: 1) par schāhdu gubernas pilsēhtu pahrwaldes spreedumu sūhšset pee senata 1. departamenta, un 2) eewehrojot, ka pehz pilsēhtu likumeem, gubernas pilsēhtu pahrwaldes nolēhmumi bes la-weschānas ja-ispilda, — ari turpmā, libds galigai isspreešānā, āpghdat pasta sūtījumu vēstāņu. — Pehz tam tapa nolāsītš eelšch-leetu ministra rakstis no 15. dezembra, kurš, ar atfaukschānos ū pilsēhtu likumeem, ka pee wina eeweschānas Rīgas pilsēhtai nebūht netikuse atlaista pasta sūtījumu vēstāņa, tad preekschā leelot, ka pilsēhta ari turpmā to isdaritu, tapat tā agrā. Ū to domneeks Wil m preekschā lika, sūhšset pee senata newis par gubernas pilsēhtu pahrwaldi, bet par eelšchleetu ministri. Schis preekschālīschānu tapa no domas atraiditš, un pilsēhtas waldes preekschālīschānu, pahr-sūhšset gubernas pilsēhtu pahrwaldes nolēhmumu peenemts.

Rīgas Latweeschu weitu-skolā pirmdeen tapa atweheta winaš augstākā (treschā) klase, ar 12 skolneezehm. Skolas nauda schini klase — 12 rbl. par pusgadu; widejā — 9 rbl.; apaschejā 6 rbl. Par Franžuschu walodas un musikas mahzibu jamatša fewischki. Par skolas preekschneeku — pehz tam kad J. Kalnina lgs, kas preeksch schā amata bija isredsetš, nedabuja apstiprināschānas — tapa peenemts M. Maist lgs. Pensionatu wada, tapat tā libds schim, K. Kronwald lgs. Tagad skolā mahza: M. Maist, J. Abel un A. Abegal lgi un A. Feldmann un K. Kronwald lgs.

Pawasaras beedriba sūwehtdeenas general-fapulžē par rewidenteem eezehla schāhdus lungus: A. Weberu, K. Leekneju un J. Dulkawu.

Pawasaras wehstneschi janwara mehnesi. „Rig. Ztgai“ ūno, ka ābrpus Melšandra wahrtēem-redseti melnee strādī un eelšchpilsēhtā pat taurinšch.

Zonatana beedriba 6. janvārī sch. g. notureja general-fapulži. Kad no jauna eezeltāis, libdschinigāis beedribas preekschneeks, K. Leekneja lgs, kas trihs gadus jaw jo ūsibitigi un felmigi wadijis schā amatu, beedreem par jo leelu noskumschānu atfāzījāh, nelāhdi nelāudamees peerunat, ari turpmā ispildit schā godamatu, tad fapulže preekschneezibā eezehla schāhdus lungus: par preekschneeku: G. Waldmani, par wina weetneeku: C. Seewaldu, par kaseeru: K. Gaake, par wina weetneeku: Fr. Meelehnu, par rakstu-wedeju: Fr. Waldmani un par wina weetneeku: A. Jāneru.

Rama ihpāschneeks — pajudis. 30. de-

zembri p. g., tā „Rig. Ztgai“ rakstā, nama ihpāschneeks Janis Filipsons, 63 gadus wezs, bes pehdānu pasudis is jawa nama, kas atro-nahs semes polizijas nodalā tā sauzamā Golo-wina gruntē, un libds schim wehl naw eeradees. Tadeht wišī, kuri lo sinatu par Jana Filip-sona ūsturas weetu, top luhgti, to pasinot Rīgas landfogtejtēefas polizijas nodalā. Gehrbees winšch bij melnōs swahrlōs (saldatu tukšas), melnōs manschētra bilšēs, melnā westē, garōs ūhdens sahbaōs, melnā laklautā un melnā ū-sitāmā zepurē. Sewišchās sīhmes: ihša peleka bahrdina un sarkāns degunš.

Tīsa sehrga. Ū Rīgas raktes un weselības komišijas pasinōjumeem, ka schim brihschām Rīgas pilsēhtā sīpri isplatijusehs tīsa sehrga un ka postē zaur to wehl ejot leelumā, ka truhšt peenahziga sīminneeku weetu, Rīgas pilsēhtas walde 31. dezembri pagahjuschā gadā nospree-duse, tapat tā 1878./79. gadā, list ūselt diwi jaunās koku barakas ar 30 gultahm ū pilsēhtas kafes un pilsēhtas draudses kopigu rehlinu, nabagu sīminnizās gruntegabalā. Buhwe un eezihlojums pawisam āpsehlinats ū 10,000 rbl., tā ka katrai pusei buhs jamatša 5000 rbl. — Zaur pastahwofschō sīto leetaino laiku tīs sīpri atkal sahjis plošitees. Pilsēhtas sīminnizā ween efot 130 tīsa sīminneeki.

Rīgas Latweeschu labd. beedriba sūwehtdeen notureja general-fapulži un eezehla par rewidenteem: Awotina ldsi, Grosšwalda ldsi un Bri-gadeera un Puhzišchā lgs.

Sewehrodama to, ka beidsamā laikā Werowas aprinki daudskabrt tikuse peelīka ūguns un ta-deht pee weetigeem eedšiwotajeem kahdas nelahr-tības rodušchāhs, — to eewehrodama, Guber-nas Preekschneeziba, lai wispahrigā labrtiba netiktu trauzeta, ir par wajadšigu atraduse, schim brihschām pawairot weetigāhs polizijas spēklus, un tapehz starp zītahm leetahm nosa-zijuse, minetas aprinkā seemetu dakā, ū walstis likumu swoda II. sehjuma I. datas 1368. un 1369. artikulu pamata, nodibinat pagaidu ap-riņka polizijas nodaku, peeschkirot schāi noda-lai brugu teefas teefbas un peenahlumus. Kad Werowas brugu teefas lungam ūsdots, lai minetai nodalai, pehz wajadšiga mehra, eerah-ditu sehdeklī, un no tam weetigeem eedšiwota-jeem pasinotu, tad no Widšemes Gubernas Preekschneezibas tas teel wiseem par sināschānu daritš sinams. (Widš. gub. aw.)

Lehdurgas draudses-skolā stahw it jaulā weetā Dahrsinšch, kas ap schā skolās namu top koptš, leezina, ka tē eelšchā dšiwō skolotājs, kas pee fewis it fewischki wehl peekopj jaulu dabas prahtu un sināschānu, labrtōschānas darbibu ū pazeetibu, daudspusigu weiklibu un rihslošchānos. Schejeenes draudses-skolotājs, A. Baltgail lgs, Wallas seminaristš, tē wisā sāvā laikā neween pa skolū ir darbojees ar wisu to mihlestibu un ūstizibu, kahdu wina amats pāgehrejis; bet ari ū ābreeni winšch ir fenaki zaur dseedaschānas kopšchānu wisas Lehdurgas draudses jauneku un jaunawu prahtus zilājis un wadijis ū wisu, kas labš un jaulš. Wina laulatā draudsene darbojāhs wehl schā baltu deenu ar leelu ū-szibitibu pa schejeenes labdarischānas beedribu. Pagahjuschā gadā, dezemora mehnesi, man ga-dijāhs Lehdurgā noklūht; zil daudš labas fa-zenšības un pamudināschānas tad peeredseju schini skolās namā — til pat preeksch wisas draudses, tā preeksch schejeenes labdarischānas beedribas. Tē tad pat fatilōs ari wehl ar Olga Būsch jaunkundses is Balzmares, lura pehz Klāuson-Raas lga metodes bij ismahzijusehs

wisu wisadus darbus is salmeem, skalineem, āhdas, mahstīgahm puķehm u. t. pr. isstrah-dat. Schos darbus, no kureem es kahdu dasu dabuju redset un kahdu puķu-kruhminu peemeh-ram ari libdsi panehmu, loti deretu ari draud-ses skolā meitenehm mahzit; ja ari draudse pate to wehl nebūhtu til gaischi par labu atsinuse, tad tomehr schejeenes labdarischānas beedriba waretu pirmā laikā to tē eewest, wadiš, tahs tē wajadšigāhs masahs isdoschānas ūsnemtees; zaur to draudse dabutu ar scheem darbeem tu-waki eepasibtees un schā labdarischānas beedri-bas sūhlumu pee skolneezehm ar to leelako pa-teizibu wehlaki turpinatu. Ihsī salot, schis Lehdurgas draudses skolās nams ir bijuse kreetna gaismas weeta wisā draudse; par tahdu schis nams buhtu ari jo projam, ja tē deemschehl nebūhtu raduschees daschi aisspreedumi un pre-tības, kas schā darbibu janz un kawē. Ūš naida, ko daschi draudses lozekli tē pret skolo-tāju tur, stahw skolā pate gluschi tulkšchā no behrneem; pat seemas laikā til wajadšigo malku tē labpraht wis nepeewed. Lehdurgā buhdams, deesgan redseju, ka schini draudse, pee kuzas pawisam 5 pagasti peeder, ir daudš tahdu ween-teesigi, nopeetnu kauschu, kas daschbrihd' pat brihwakōs wihrus pahrruna un pahrbalso; tahdā wihse skolotajam tē wajag daschreis sāvū pai-dagogisko eelratu jeb ūsluhlojumu un sāvū swa-bado istureschānos tahdeem sāvādigeem prahteem ūpurcht. Dseedaschānas mahzibā ir schejeenes skolotajeem, ja tee negrib sanihstees, it sīpri ū to janoluhlojāhs, ka netop par daudš laizigās dseefmas mahzitas, ka netop wihns, meitas un mihlestiba — pehz Lutera wihses — āpdseedati; weenteesigi-nopeetnee kaudis to newar pazeest, ka skolotājs, kas pa darba deenahm behrneem is-flaidro bihbeles-stahstus un katkismi, sūwehtdeenas-rihtā basnizā nolasa sprediki, ap pūdeenu sprediko ūs kapeem; ka tas pats skolotājs wa-karā atkal jautri isturāhs; ari pee-auguschus mahza dseedat: „Brahki, sehshatees pee galda,“ waj „Mihla meitin,“ atwer logu,“ waj ari „Sarkāns alus glahstitei;“ jeb waj ari teatri libdsi spēhlē. Pret pagastiskolotajeem, kureem naw ar basnizās leetahm janodarbojāhs un kas reisā ir ari pagasta-skrihweris, zaur to wini eeppehz kaudis few wairal tuwinat, tahdas lee-kas ūsbrulschānas sinams newar notikt; bet draudses skolotajeem tē zītadi ja-isturāhs. Kad weenteesigi-nopeetnee kaudis kaut kahdā weetā pret skolotāju jaw sūhl „bihbeli ūschkirt,“ tad winam tē ir ja-isturāhs pazeetigam un tee ja-luhko ar lehnprahrtibu pee skaidrakas attihšī-schānas west. Kauschu domas un runa brihs-scheem loti ja-eewehro. Bet zerešim, ka schā tatschu reis ari muhsu weztehnu gudro padomu eewehros, kas tā skan: „Mihskuriti, mans brā-liti, dšiwofāmi weenis prahtis; — tew rihjina nenoschuhwa, man pasuda sprigulitīs!“

— a — 8.

Āhdaschi. Sewišch weefis āpzeemoja muhs Āhdaschneekus otrōs seemas-swehtlōs, proti weefibas wakars, kas tika isrihtots muhsu pa-gasta skolā ar dseedaschānu un dangoschānu. Gandrihs katrā laikrakstā lapā lasam par tah-deem isrihlojumeem, tapehz tureju par wajadšigu pasinot par muhsu weefibas wakaru. Daschās masakas nelahrības buhtu peeminamas, bet wisā sūhlums ir grūhts. Kahds weefis.

No Weefalwas „Balt. Wehstnesim“ rakstā: Notezejuschā gada pehdeja deena bija preeksch mums afaru deena. Schini deenā no mums schkibrāhs J. Kalnina lgs, kas 11 gadus muhsu draudse sabijis par draudses skolotāju

un ehrgelneeku. Lai gan no zitureenes atnah-
zīs, tomehr pa schein 11 gadeem mehš bijam
ar wīnu it lā fa-angufchi, mehš uflattijam
wīnu lā fawēju, un fawōš preečōš un behdās
greesamees weenumehr pee wīna lā pee fawa
uftizamalā drauga, jo finajam, lā pee wīna at-
radifim lihdsjuſchanu un wajadfiſgo padomu. —
Kalniņſch bija iħšis gaiſmas draugs. Ne til-
ween muħſu behrni tapa ſagatawoti wīna ſkolā
par kreetneem zilweeem, bet ari jaunekteem un
jaunektehm wīnſch upureja ſawu laiku, toš dſee-
daſchanā iſglichtodamš. Topat weetiġā labdar.
beedriba dibinata wiewairal zaur wīna ruħpibu
un Kalniņſch bija ari taš, lāš wiewairal gab-
daja par dſiħwibas uſtureſchanu ſchāi beedribā,
gan zaur preekſchlaſijumeem, gan ziteem iſriħko-
jumeem. Ar wahrdu ſakot, wīnſch bij muħſu
draudſē taš zentrs, ap kuru wiſš groſſjāhš.
Tadeħt ari ſchehlums par wīna paſaudeſchanu
bija leelifkš. Taš it ihpaſchi parahbijāhš 31.
dezembri atwadifſchanāhš maltitē, kuru labdar.
beedriba tam bija iſriħkojuſe. Schnuktoſchahm
baſſim wīnam tapa pateizibas iſſajitas par wīna
daudſlahrtigeem ſweħtigeem publineem draudſē
un laimes wehletāš preekſch nahlamibas. Behr-
ſones labdar. beedriba bija atſuħtijuſe ihpaſchus
ſuħtnuš ar lawru kroni, lā atſiħſchanāš ſiħmi
pirmajam preekſchſiħmigam beedriġas ſadſiħweš
weizinatajam uſ laukeem. [Bet pawifam aiſ-
grahbti wiſi tapa, lād Kalniņſch peezeħlahš un
ſawuš atwadifſchanāhš wahrduš teiza. Neeena
až nepalika ſauſa. — — Dſiħwo wefels,
miħto Kalniņ! Tu buħſi muħſejaiš, kaut tah-
lumā. — Projam brauzot, dſeedataji ſawu bi-
juſcho wadoni pawadija wehl lihds dſeħſežeta
ſtanġijai, 14 werſtu tahlumā un nowehleja tur
tam ſirfnigu „ar Deewu!“

Loſbergas pagaiſiš, Walfas aprinki, 6. Zehſu
draudſes teefas eezirlni, lā „Wiſſ. gub. awiſeš“
iſfludinātš, atdalitš no Aumeiſteru-Saku pagaiſta
un no 10. janwara 1882 eeſtatamš par pat-
ſahwigu pagaiſtu ar-wiſahm likumigahm teeſi-
bahm un peenahſumeem.

Saſmaka. Saſmakas meeſtiņſch ſahł pee-
nemt piħſeħtas iſſklatu. Tur jaw daſchi koſchi
diwtahſchu nami ir uſbuhweti. Celu bruce-
ſchana un gaiſmoſchana teel turpinata. Ari
ugunēdſehſeju beedriba ir ſaſtahdijufeħš. Ta
waktš torni un wajadfiġoš ugunēdſehſchamuš
riħluš jaw ſewim eegahdajuſeħš. Melaimēš
briħdi ta palihdſejuſi, ari meeſtināš aplahrtnē
daſchu reiſi ugunēdſeeħſmas ſawaldit. Ari 5.
dezembri, lād Ahrlawāš muifſchāš riġa dega
(tur ari lihds diwāš garainu kulamaš maſchineš
ſadega) ugunēdſehſeju bija palihġā aſteigufcheeš
un duħſchigi ſtrahdajuſchi. Saſmakas pagaiſta
ſkola atrodahš meeſtinā un ſcho ſeemu truhwē
peħž ſawa nelaiķa firmā ſkolotaja, jo iſgahju-
ſchā rudenī zeen. Trey kš nomira. Tagad
ſkola deħt ſawahm knapahm. ſiħtkahm ruhmeħm
newar dabut ſkolotaja. Tapeħž ſkolāš behrni
tika zitahm aplahrtejahm ſkolahm klaħt peedaliti.
Zeen. Trey kš ſawā muifſchā bija deeſgan zeetiš
un pubhejeeš, bet ari no teem, lāš wīnu paſina,
zeeniſchanu un miħleſtibu eemantojiš. Meereš
lai ir wīna piħſchteem un ſalda duſa wezajam
goda wiħram! (B.)

Sudraba goda ſiħmeš, pee Staniflawā len-
tes uſ kruħtim neſamaš, ir dabujuſchi: Riġas
1. draudſeeteefas ſemneeku preekſchſehdetaji Mar-
tiņſch Behriņſch un Martiņſch Berkmaniš;
pagaiſtu teefu preekſchſehdetaji Andrejš Aukš
Leimanu muifſchā un Jakobš Gutmaniš Kalna
muifſchā; Peteriš Pilkiš Sermuifſchu walſti un
Fridrikiš Silliņſch, Sermuifſchu walſti peeſeh-

detajiš. Kurſemē: maſpiſſoniš Ceniš Joh. Herzš,
Leel-Sweħteš un Bez-Swirlaukaš pagaiſta
ſkriħweriš un Dobeles aprinka teefāš ſkriħweriš;
Ruzawaš pagaiſta ſkriħweriš Mikademiš Schulz;
Grobinaš pagaiſta teefāš preekſchſehdetajiš Kriſtiš
Kalniņš; Preekuleš pagaiſta teefāš ſkriħweriš
Jahniš Heldmaniš.

Ielgawaš Latweeſchu beedriba notureja 9.
janwari ſawu general-ſapulġi. Preekſchneeziġā
tika eezelti ſchahdi lungi: J. Neumaniš par pre-
ſidentu; Bōltchereš par I. wiħze-preſidentu; Beik-
maniš par II. wiħze-preſidentu; D. Kronberġeš
par rentmeiſtaru; K. Heiſberġeš par beedru-
ſinataji un M. Bluhmiš par I. rakſtu-wedeju.

Ķeepaja. Preeſniġa, reta ſlepławiba, lā
„Ķib. Ķiġa“ ſino, poſtrahdata tā ſauzama piħ-
ſeħtaš meſchinā, werſti weenu ahryuš piħſeħtaš,
pee jaunāš meitaš. Nonahwetāš meeſas uſtrahda
daſchuš naſchu dubreenuš, un kruħteem un ſcheħr-
ſam iſdaritee greeſeeni, lā ari ta leeta, lā pee
meeſahm ne-atronahš zita nekahda eewainojuma,
gaiſchi leezina, lā ſlepławiwaš noluhkš bijiš, ſawu
upucu peħž eeſpeħjaš možit un paſcham pree-
zateeš par ſchahm molahm. Skaidri wehl bi-
juſe paſiħſtama ta weeta, tur laiķam notikuſchi
gruħti zihniņi ſtarp jauno meitu un ſlepławu,
un gabalu gabalōš ſaploſitāš drehbeš aiſtrahda
uſ to, lā ſlepławiba iſdarita tikai peħž leelaš
zihniſchanāhš. Nonahwetā bijuſe Ķeepajaš ſir-
gotaja Sundefona deenāſmeita, kura ſaweem
kungeem bij noſaguſe daſchadaš dahrgāš leetaš,
ſelta pulſſieni, gredeſenuš u. z. un tad aiſbeħ-
guſe. (400 rbf., lāš atraduſcheeš tani pat
komodā, bet zita nodatā, nebij aiſiħti.)

No Bahrtāš un Leitifcheem. Jaunāš gads
jaw ir eeſahzeēš; praħtiš neſahš uſ pagahjuſcho
gadu wehl reiſ atſlatiteeš un miħteem laſitajeem
toš jo weħrtenoš atgadijumuš no muħſu puſeš
darit ſinamuš. — Schrgāš nekahdaš, godš
Deewam, peħrngad muħš nepeemeħteja. Babri
reiſaš — 4 nedelāš neweenu reiſi baſniġaš pul-
ſteniš miruſchu labad nedabuġa ſkanet. Par
ſemeš augteem peħrnajam gadam leelu godu ne-
waram wiš dot. Kartuſeli gan bija it labi:
daſchi bija, lāš 1, 2 ir 3 mahriġinaš ſweħra.
Tagad par ruhſeſchanu daudš ween dſird ſuh-
dſameeš. Zita wafareja nebij wiš it teizama.
Bet ſeemaš-labiba, puhri, un it ihpaſchi rudſi,
pawifam wahji; daſcheem ne ſehllāš nebija, ko
ruden ſeħt. — Seena, it wiſeem, pawifam
maſ; tadeħt it nepeezeeſchami lopi ſchā jeb tā
bija ja-atſtahj. Awju jaw til knapi waiſlaš
daku mitinam. — No kruſaš un peħrkona,
godš Deewam, ne-eſam aiſiħti; bet 2 Leitifchu
meſchafargu Slamſtu mahjaš, lāš bija abas it
kopā, maja meħneſi nodega. Weenam laidari
un riġa ar ſchħuhni, un otram it wiſaš ehlaš
ar wiſu mantu, tā lā ar wiſu ſaimi un lo-
peem, no zeemina Drukka apſcheħloti, wīna mah-
jāš ſawahkti, lihds dezembra meħneſcham ſabija,
lihds lopeem laidaru un paſcheem ehrebegi uſ-
buhweja.

Mineſim wehl tiġibaš kopſchanu, dweħſeēš
baribu un praħta gaiſmaš iſplatiſchanu. Sko-
laš nami mums ir diwi. Weenš it jaunš, no
ſteegeleem muħreteš, tur labāš ehrgelēš un 2
ſkolotaji ſtrahdā. Driš, wezš koka namaš, it
gada top glahbtš un lahpičš. Tam ari ne-
truhkt ehrgelē; weenš ſkolotajiš — ehrgelneekš
— lāš ſehnuš un meiteneš mahja. Otrā ſkolā
til ſehni ween eet. Sawu, gandriħſ pušotra
ſimta gadu wezo koka baſniġu it ſweħtdeenaš
apmeħtejam, un leelōš ſweħtloš tai meħrā, lā
lauſchu lā baħtiin peeħahſta. Zeen. mahzitaja
kš til pahſweħtdeenamš pee mums ir: wīnam

ari Miħjaš draudſe kopjama, tur ta galwaš-
baſniġa ir. It otro ſweħtdeenu dſeedatajš de-
walaſpoſchanu tura. — Muħſu wezā, maſā
baſniġā ir jaunāš, labāš ehrgelēš ar 8 regiſte-
reem. Muħſu draudſe ari naw tahda bhahweja,
bet dſeed mehrene un labi. Schoġad eeſahlam
wiſuš meldinuš peħž notim no Punſchela graħ-
mataš ween dſeedat. Ķeħahlumā gan gahja tā
— tā, bet tagad jaw daſchuš meldinuš til riħ-
tiġi ehrgelēhm lihdsā dſeed, it lā buħtu jaw no
teħwu-teħwu laiķeem toš tā dſeedajuſchi.

Muħſu pagaiſta ſkolotaja lunga palihġaš, M.
Bergmann kš, uſaiġinaġiš muħſu kora-dſeeda-
tajuš un ari wehl kahduš no draudſeš, eemahja
neween garigāš dſeeſmaš uſ 4 baſſim dſeedat,
bet ari laiġigāš — un daſchāš iħſti ſkunſtiġaš,
lāš toti jauķi ſkan. Jahnu-deenaš wafarā
pirmo reiſ dſeedaja, daudſeem klaufoteeš, ſcho
rindu rakſtitaja dahrišā, gan jauķtā, gan wiħru
kori. Bij leelš preekš dſirdet un redſet; jo
wiſš dahriš bij apġaiſmōtš ar daſchadu peħrwju
papiħru luktareem un Bengaleš uguni.

Wehl ari taš jaw minetaiš — leelš muſiķaš
miħletajiš un pratejiš; wīnſch ruden muſiķaš-
kori eerikteja un mahja lihds ſchim 8 puhtejuš.
Tagad jaw ſchee it labi puhſch. — Weeſibu
wafari un teatri mums naw paſiħſtami, — toš
nemihlejam; tee, lā rahdāš, uſ ſemeħm maſ
labuma un ſweħtibāš atnefuſchi. (V. A.)

Neeweles apġabalā, lā „B. W.“ peħž „Sa-
kalaš“ rakſta, teekot wehl alaſch par to ſipri
daudſinaš, lā laudis dabuſchot tā deħweto
„dweħſelu ſemi“ un no tureenaš ſchāi awiſei
beeſchi peenahłot rakſti, kuroš teekot jautatš, waj
tagad wehl derot ſemi par ihpaſchumu pirkt,
jo lād driħſumā tilſchot „dweħſelu ſemeš“ iſda-
litāš, tad pirktā ſeme tilſchot piezejam atnemta.
„Sakala“ eſot lihds ſchim uſ tahdeem aplameem
jautajumeem tikai zaur ſawahm koſepondenġiju
atbildehm iħſumā atbildejuſe, bet lād peħdeġā
lailā iħſti daudš tahdu peenahziš, tad wīna at-
ſiħſtot par wajadfiġu garaki atbildeħt, lā tahdaš
„dweħſelu ſemeš“ kahdaš Ķeħch-Kreenſemeš
ſemnekeem eedotaš, pee mums nekad newareſchot
dabut un lād taš ari waretu notikt, tad taš
buħtu preekſch muħſu ſemeš wiſleelaka nelaimē
un muħſu ſemneeku kahrtāš poſiš. Kaš eſot
pirktš, taš palikſchot pirktš, un to neweēš ne-
wareſchot atnemt, lai likumi nahktu kahdi nahł-
dami. Taš eſot gan teefa, lā pee mums pee
ſemneeku ſemeš pahrdofſchanaš eſot daſchi truh-
kumi, kuri buħtu nepeezeeſchami iſlabojami un
nowehreſchami. Weenš no ſchein truhkumeem
eſot taš, lā ne-eſot briħwi ſemi maſakāš dakāš
pahrdot, lā tikai pa deſmit dahlderu kopā.
Tahdam noſajijumam ſpeħlā eſot, zentigam kal-
pam jeb lauku amatneekam ne-eſot eeſpeħjamaš
ſemeš gabalu par ihpaſchumu eeguħt, uſ kura
taš waretu par patſahwigu wiħru eeħaiſteēš.
Scho noſajijumu wajadſetu atzelt un atwehlet
ſemi ari maſakōš gabalōš pahrdot. Tahdu
truhkumu ſchāġā leetā eſot wehl daudš, taš buħtu
driħſ ween nowehreſchami. Bet lāš pee mums
„dweħſelu ſemi“ wehloteeš, taš nemaš neſinet,
ko taš noſaukumuš „dweħſelu ſeme“ iħſti apſiħme,
jeb tahš wehlateeš, lai muħſu ſemneeki ſahł
adſchġarni atpałai eet.

Teħrbata. „B. S.“ peħž „Tartu Ķeſti
Seitunġaš“ rakſta tā: „Mums ir daudš ſino-
jumu pee rokaš, par to, lā daudšōš deewalaſpo-
ſchanaš namōš ſweħtdeenaš Deewa wahrduš
ſludinajot un toš iſſkaidrojot laudis niġina un
ar poliħtiķaš wainahm un tantibaš teħleem ap-
gruħtina. Tagad pee mums eēnahłufchi diwi
weġi wiħri no kahdaš Teħrbataš apġabala drau-

dses un tee stahsta skumigi par to, ka ar scho leetu pee wineem stahwot. Wini fala: „Luhg-fchanu un Deewkalposchanas namos wjadsetu alash tihrus Deewkalposchanas namos wjadsetu alash tihrus Deewa wahrdus un skaidrus Deewa wahrdus isflaidrojumas dsirdet, bet to mehs nedirdam.“ Buhtu gan jawehlahs, lai Deewa wahrdus fludinataji alash tilai Deewa wahrdus fludinatu un ar fawcem wahrdem ne-aiseetu no teem par tahfi. Un kad daschi Deewa wahrdus fludinataji paschi neprot schajas robeschas paliti jeb negrib palitti, tad wineem wajagot to no peenahlfchas pufes pawehlet. Zitadi ta leeta esot behdiga un noschelojama. Ta fala minete wihri. Ir mehs wehlamees no firds, lai luhg-fchanu un meeru namos tilai luhg-fchanas un meera wahrdi buhtu dsirdami. Tas buhtu isflahpufschu diwehfelehm par atspirdsinafchanu un par mahzibu.

Lehrbatas Zgaunu beedriba nospreeduse fawa 14. nowembri noturetā sapulze, ka pret tahdahn nepateefahm beedribu apwainofchanahm, ka to Biligerode Walmeeras sinode dorijs, luhgt no augstakas pufes fargafchanu, lai beedriba waretu fawus darbus meerigi strahdat.

Wilna. Bakas tur stipri plosfotees. Mirstiba esot loti leela.

Loti eewehrojamas sinas pehdejā laikā ir Peterburgas dabutas. Waldiba isfazijufe wehlechanos, ka patronata teesiba taptu atzelta. Drihs pehz tam taya sinots, ka esot nodomats, muhsu lauffkolas nodot tautas apgaismoschanas ministerijas pahrwaldifchanā. Tagad „Golos“ raksta, ka waldiba gribot isrihtot Baltija senatoru rewisiju. Tahs ir trihs jo swarigas wehstis, kas, ja israhdisces par pateefahm, dascha sinā rahdihš jaunu dshiwibu muhsu nowozojuschā Baltija. Ihpaschi pehdejā wehstis ir no leela swara. Senatoru rewisijas mehds isrihtot tahdas gubernas, kur wifs ne-eet wairs lahtigi, kur stary laudim rodahs nemeeriba ar pastahwofschahm buhshchanahm jeb lahdeem ihpafschem apstahfleem. Weetigās waldes, kurahm jagahda par meera uftureschanu fawā apgabala, ispidla fawu usdewumu ahriji, neluhfodamees, waj zaur to dauds lihdses, waj ne. No ahripufes leesma gan apmahkta, bet eelshpuse uguns lwehlo jo projam, kamehr beidsot pee isdewiga brihscha atkal isstahs us ahreeni ar jo karstaku sihwumu. Senatoru rewisijas turpreti fadhshwes auglus un ne-auglus nemehts apstahlit tilai ahriji, bet ismelle winus ari eelshkigi, un ispehta pat koku, us kura wini auguschi, wehra lisdami wifus zitus apstahklus, kas ar auglu isdoschanas jeb ne-isdoschanas stahw fakara. Ka faprotams, tahdas rewisijas nepaleef fadhshwe bes dshlahm fleedehm. — Wispehn un pehn senatoru rewisijas bija deenwidus un austruma gubernas.

Peterburga. „Wald. Wehstnesis“ isfludina 15. dezembri pagahjuscha gada notikuschas lauschu flaitifchanas panahlumus: Peterburgas eedshiwotaju flaitils: 861,820 (pret 667,973 eedshiwotajeem 1869 g. 10. dez.); ta tad redsams, ka pehdejās 12 gads 193,947 eedshiwotaju klah peenahjis jeb winu flaitils par 29 proz. wairojees. Bet kad nu galwas pilsfektas lauschu leela mirstiba katru gadu pahrspehi dshimuschu flaitli, tad eedshiwotaju flaitla augshana weenigi zaur to isflaidrojama, ka daudi zilweku no ahreenes tur apmetahs us dshwi.

Senatoru rewisija Baltijas gubernas. Tagad esot nospreesta schahda rewisija. „Golos“, kas scho sinu pirmais nefa, par to spreesch ta:

„Mehs waram eepreezinat fawus lasitajus ar sinu, kuru wisi peenahzigi eewehros; mums dara sinamu, ka esot nospreests, isdarit senatoru rewisiju trijas Baltijas gubernas, Zgaunija, Widseme un Kurseme. Beidsamaja laikā nah no Zgaunu-Latweeschu semes behdigas wehstis, kuras leezina no eedshiwotaju gruhdas dshiwes. Scho dshwi pasht un atrast lihdselkus preelsh eedshiwotaju atweeglinafchanas, war til panahlt laba, beslaifliga rewisija zaur augstakeem walstis amata wihreem. Zgauni un Latweeschi jaw ilgi luhdsahs pehz tahdas rewisijas; ari Wahzeeschem nekas newar buht pretim, jo zitadi waretu teikt, ka Wahzeeschem wajaga daschas leetas apfleht, ka newar wis wifas winu eetaifes west pee faules gaismas, jo zitadi tahs saudetu no labas flawas.“

Schejeenes Kreewu awise „Nisch. Westn.“ ari isfaka fawu firsniigalo preeku par sinoto rewisiju. Wina peemin, ka tahda wispahriga rewisija, kuru tagad doma isdarit, bijusi Baltijas gubernas til 1846. — 1847. gads. Preeksch tahs bijis schahds eemesls. 1845. gada 4. julija bija isfludinats Wisaugstakais manifestis par Baltijas weetigo likumu grahamtas eeweschanu. Rigas magistrats un daschas zitas teefas weetas esot tulkojuschi manifesta 5. punktu tahda sinā, ka schai likumu grahamtai nawa nekahda spehka, jo winas nosazijumi nefakriht ar eefaknojuschahm eeraschahm un weetigo waldifchanas eestahschu nolikumeem. Tahda tulkošana bija pawisam nepareisa. Lai nu waretu ismeklet, kahdas teefas peelaiduschas tahdu nepareisu tulkošanu, tad tika isrihtota wispahriga rewisija. Newidenti ari atraduschu daschas nelahrtibas, ta ka daschi amata wihri tikuschu nodoti teefahm.

Schejeenas Wahzu awises ari apleezina, ka senatoru rewisija esot pehz winu prahta. Kad nu wisi semes eemihneeki, Kreewi, Wahzeeschi, Latweeschi un Zgauni isfaka jawu preeku par sinoto senatoru rewisiju, tad waram zeret, ka mums nebus ilgi us tam jagaida, jo waldiba eewehro lauschu wehlechanahs.

Ka lasitajeem jaw sinams, tad senats ir augstaka teefas weeta Kreewija. Senata pirmais usdewums ir, luhlot us tam, ka dotee likumi tiktu eewehroti un ispiditi un ka nekahdas darifchanas nenotiktu, kas likumeem un walstis lahtibai buhtu pretigas. It ihpaschi senatam peekriht usraudiba par teefahm un waldifchanas eestahdehm wifa walsti, ka tahs buhtu likuma un lahtibas apfargatajas, aistahwetajas un ispiditajas. Tapehz kad kaut kur no waldibas eelitte amata wihri ne-ispidla fawu peenahlumu, rahda fawos darbos kuhtribu un palaidnibu jeb dara pat pretlikumibas un preteftibas, tad senats mehds fuhit fawus lozektus us tureenu ismekleschanas deht.

Is Rastawas Rigas Kreewu wehletajeem (zaur „Nisch. Westniku“) peesuhstis raksts, kura teem top isflaidrots, us kuru pusi wineem jastahjabs pee pilsfektas domneeku wehlechanahm. Gan daschs Kreewu kaufmanis waj nama ihpafschneeks Riga warbuht spreedifschot: „Mehs laudis prasti un ari domajam prasti; Wahzeeschu rolās wara, wini kungi; tadeht preeksch mums derigaki, eet kopā ar wineem, nefa ar bijuschem dshimtkaudim — Latweeschem.“ Bet waj tad tadeht ka Latweeschi kahdu reisi ir bijuschu Wahzeeschu dshimtkaudis, Kreeweem buhs par tahdeem palitti tagad? Bija laiks, kur ari Kreewi bija dshimtkaudis. Ta pate Keisara wala, kas isnihzinaja Kreewu dshimtbuhshchanu, pazehla ari Latweeschus un Zgaunus us jaunu dshiwibu.

Latweeschi un Zgauni us tahdu wihri ir Kreewu ihste beedri pehz listena. Neprahstigi buhtu, ja Kreewu tirgotaji un amatneeki farautu faites ar pastahwigo semes eedshiwotaju wairumu, Latweeschem un Zgaunem, un atdotos eeahlfuscham Wahzu masumam. — Tahlat top aistradits, ka Latweeschu un Zgaunu tautas weenumehr wairat attihstahs un stiprinajahs, ka winu rakfineziba usplaufti un ka wineem rodahs weenumehr wairat mahzitu wihru pa wifu Kreewiju, kas preeksch fawas tautas labklahshchanahs jihnahs, un ka turpreti wisi bagatafi apbahwinatu Wahzeeschi, ka Pantenius, Heyling, Eckardt u. z. atstahjot Baltiju, tadeht ka wini preeksch fawas darboschanahs schē ne-atrodot tautiska darba lauka. Pehz wifa ta no Latweeschem un Zgaunem esot gaidama droshaka un stipraka polihdiba nefa no Wahzeeschem. Beidsot raksta atgahdina, ka ari tijabas sinā, Kreeweem wairat jaturahs kopā ar Latweeschem un Zgaunem, jo daudsi stary schem esot Kreewu tijabas brahti — pareistizigi. To wifu esot atsinuschu ari wisi Kreewu laikraksti, un tadeht flatotees ar lahprahribu us Baltijas semes eedshiwotajeem.

Orla. Bailes no ugungrehka teatros weht arweenu leelas. Ta par peem. Orlas pilsfektas teatri notika strihds stary sulaini un kahdu teatra apmekletaju. Poliziju pehdigi wajadscha faukt palihgā; bet publika domaja, ka uguns iszheles kur teatra namā un spreesces lauka. Pee durwim zaur to iszehlās leela drushma, kura daudsi lauschu tika stipri fapseeiti, weens behrs pats nospeests; publika pehdigi tomeht weht atfina, ka bailes bijuschas weltigas.

Trankaspija. Tureenes apgabala lihds ar dezembra mehnesi eeadusehs stipra fala. Krafnowodas un Michailowas ostas Raspijas juhū pahrsaluschas ledu, ta ka fakars stary juhru un jaunusbuhweto dselszgelu beidses. Bes tam nakti no 13. us 14. dezembri plosijahs leela wehra, kas falansijufe daudsi telegrafu stabu. Nupatuseteet nastas awoti pahrspluhduschu no sneega uhdens, ta ka winds schim brihscham newar strahdat; jo truhst wajadshgo pumpju, ar ko uhdeni ispumpet. Ja Michailowas lihsums us ilgaku laiku teescham paleel aifalis, tad Raskaspijas dselszgelam wajadschš apturet fawu darbu, fawus brauzeenus.

Tomka. Awise „Now. Wrem.“ dabujusi sinat, ka Bakar-Sibirijas generalgubernatoru amats tiksot atzelts un ka tureenas waldibu eegrosifschot tapat, kahda ir Ciropas gubernas. Turpretim Amura apgabals dabuhs fawu generalgubernatoru, un tapat ari steppu apgabals.

Mhrsemes sinas.

Prushija. Teefas spreedums par kahdu Prushijas landrahtu pee laudim un pa awischi daudsi runu fazehlis. Prozeje jeb prahwa schini leeta greeschahs ap wehlechanas lihdselkeem, ko minetahs landrahts islektajis, lai waretu tili eezelts par walstis-weetneeku. Ihsi preeksch walstis-weetneeku zelshanas tika isplahhita drukata lapa, kur bija negehligi aifkerts walstis-weetneeks Berling. Schi lapa bija parahhita no augsham mineta landrahta. Kad nu Berlinga fuhdseja, ka wina gods negehligi aifkerts, tad teefas scho leetu nehma ismeklet un atrada, ka wifas leetas, zaur ko Berlinga gods bija aifkerts, israhbijahs par melem un tapehz minetahs landrahts tika noteesats trihs mehneschem zee-tumā fehdet. Landrahts scho teefas spreedumu pahrsuhdsejis, bet ka Danzigas awise sino, esot no waldibas luhdsis, lai winu no walstis we-

nasta atlaischot. No schihs buhschanas redsams, la winsch minetahs leetas dehl baidahs, la winu no walts deenasta ne-atlaisch un tapehz jaw pats pasteidsees pee laika eefneegt luhgumu, lai winu atlaischot.

Franzija. Barises pilssehta schinis deenas notikuse leela naudas banku liga, abrakl neta gaidija, lai gan wina nenahza negaidita. Schi naudas banku liga aprijuse simteem milionu. Schi naudas banka liga mellejama tai buhschanah, la daschi naudas papihri fawa zena pahrlieku zehlahs un ta tad laikam wajadseja nahkt, kur wini atkal kriht. Ta leelala waina pee schihs banku ligas peeschkirama ta fauktai Bontu'a general-bankai. Wehl naw wisai ilgi, la Bontu'a banka wehl bij deefgan masa naudas banka, bet kad zaur jesuitu israidischanu is Franzijas un zaur katolu garidsneeku rikhschanu dauds katoli fawu naudu noguldija, tad Bontu'a banka palika par leelu wispahri isdaudsinato banku.

Franzijas muishneeki, zaur katolu garidsneekem usmufinati, ari schini banka fawu naudu noguldija. Kad nu schi banka pee tahdas leelas naudas tikuse, ar kahdu Austrijas semes banku eelaidahs, tad winas papihri wehl augstaki zena pazehlahs. So augstaki zena pazehlahs naudas-papihri, jo nedroschaki palika scho naudas-papihru wehrtiba. Kas tahdas naudas-papihrus pitka, tee wareja gan leelu pelnu zaur rentehm eeguht, bet ari latra brihdi wisu pasaudet, tiklibds la banka krita bankruti un ta tad winas naudas papihri krita libdsah. Franzija ir ta seme, kur katris ranga lo eekraht. Tiklibds kahds kahdu drufzinu naudas atlizinajis jeb eekrahjis, winsch to nogulda banka jeb pehrf naudas papihrus. Tahda buhschanah weegli protams, la zaur bankas krischanu bankrute, noteel neween leeleem naudas wihroem flahde, bet ari ziteem zilwekem, kas kahdu masuminu eekrahjuschi.

Wel schihs bankas ligas Franzijai wehl zita leeta dara ruhpes, proti Gambettas leeta. Gambetta, la sinams, stahw leela goda pee Franzijas tautas un us winu politikas wihri leel leelu swaru, tomehr beidsama laikah Gambettas istureschanahs fazet schaubischanos, waj winsch teescham fawas darischanas israhda tikpat leelu gudribu, la winsch arweenu israhdijs leelu godfahribu. Ziti doma, la Gambetta ar wisu fawu politiku iskritischot zauri; ziti atkal fpreesch, la winsch gribot Franzijai usmestees par patwaldneeku jeb diktatoru. Redschs, zil tahlu schihs domas israhdisces par dibinatahm us pateesibu.

Italiya. Italijas tautas weetneeku fawulze fazeltas runas, la wajadsetu pahrgrosit wehlefschanas lahrtibu. Daschi tautas-weetneeki schim preekschlikumam preti runaja, tomehr kad nahza pee balsfoschanas, tad preekschlikums ar leelu balsu wairumu tika peenemts.

Bezais generalis Garibaldi ir aijzelojis us Neapeles pilssehtu, kur winsch wairal neta 20 gadus nebija bijis. Winsch tur tika fanemts ar ne-issakamu gawilefchanu no pilssehtneeku pufes. Kad winsch atnahza (ar fugi), tad wisi teefas preekschneeki winu fagaidija, kad winsch no fuga nonahza. Winsch, proti generalis Garibaldi, ir tagad loti wahjisch, ta la winu wajaga us nestawahm nest. Bezajam waronim wajadfiga meeriba un ruhpija aplopfchana.

Sweedrija. Sweedrijas kehnijsch ar fawu augstu laulatu draudseni schi gada pawasari fwinsch fawas fudraba kahlas. Schee augsto waldneeku fwehtki pee wiseem pawalstneekem

atrod firfnigu peekrischanu. Tillas Sweedrija, la ari Norwegija, kas ar Sweedriju faweenota, wisur dibinajahs beedribas preeksch scho fwehtku fwehtischanas un derigu dahwanu pafneegfchanaas. Mehs fakam derigas dahwanas, proti derigas tahda sinah, kas preeksch scheem fwehtleem derigas un peelihdsigas. Sweedrija pafcha gan wehl naw ihsti sinams, kas us scheem fwehtleem tiks fagatawots, tomehr tas jaw schim brihscham peeminams, la schahda fagatawofchana notiks leela mehrah.

Herzegowina. Notikuschee nemeeri Kriwotsche peenehmufchi politisku dabu un naw bes eewehroschanas palikuschi preeksch Herzegowinas, kur lauschu nemeeriba augtin aug pret Austrijas-Ungarijas kara-wihroem un schandarmeem. Ir atnahlfchahs sinas, la Herzegowinas deenwidus daka jaw teescham tureenas laudis fazehlfches us nemeereem un stary Foku, Getschu un Rowosinji aplahrt dautahs no kahdeem 1000 wihroem leels nemeerneeku pulks. Schim pulkam par wadoni ir pasihstamais laupitaju wadonis Stojans Kowatschewitsch, kas Herzegowinai jaw ilgaku laiku meeru trauze, lai gan Serbijas waldiba par wina fakerschahu issolijuse 300 gulschu. Winsch ari wairal reisu usbruzis kara-wihru wantas fuhtijumeem, pawadonus apkaudams un mantu nolaupidams. Kur tahdas leetas noteekahs, tur naw semes buhschana lahrtiba, tapehz ari waldiba us tam ar nopeetnahm azim fahl skatitees. Tahdas nopeetnas domas par Herzegowinas buhschanu Austrijas tronamantneeks issazija fawa runah, lo winsch tureja Bragas pilssehta us kahjneeku regimenti, kas sem Filipowitscha wadischanas teel fuhtits us Herzegowinu.

Sche nu pats no semis iszetahs jautajums, kapehz tahdi nemeeri fahlfuschi Herzegowina iszelttes. Us scho jautajumu sibmejoetes teel fazits, la neween nemeeri Kriwotsche ari Herzegowineefchus us nemeereem pasubinajusch, bet ari fewischka usmudinaschana us nemeereem notikuse. Schinis deenas tika Driestes pilssehta apzeekinats kahds wihre, wahda Peteris Watanowitsch, kas laudis us nemeereem bija usmudinajis. Herzegowina peedfihwojuse ne-augligu gadu, kas jaw laudis padarijis nemeerigus, bet tam ari war buht, la daschi waldibas apfolijumi palikuschi ne-ispilditi, kas laudis us nemeereem paslubinajusch. Lai nu buhtu la buhdams, tomehr Austrija la Herzegowinas un Bosnijas wirswaldneeze newar atlant, la Herzegowina leeli nemeeri isjeltos, winai wajadsehs turp aissuhtit wairal kara-pulkus.

Zelojums pa Widsemi preeksch 150 gadeem.

Wispatihlamalahs un preezigalahs sibmes, lo muhsu beidsamajee 18. un 19. gadu-simteni parahda, ir dshifschanahs pehz muhsu semes-lodes wisupugahs ispehtischanas un atklahfchanas, ir wispahriga dalibas-nemfchana pee zelotaju darbeem un isdabujumeem. Gan ari wehl agraki zelotaji labprahrt pehtija un ari laudis ir usmanigi klaufijas par semehm un winu daschadahm ihpafschibahm; bet minetos beidsamajos gadu-simtends ir schi dalibas-nemfchana dauds augstaki pazehlfches, ta la eelsch tahs muhsu gara preekschofchana wisleelala gaisma parahdahs. Kur wezds laikos kattam zelojumam bij tilai materialigs mehrkis, kur pehz kahdas Latweeschu tautas dseefmas „juhra krussteem schlerfahm ausas plahwa“, kur 16. un 17. gadu-simteni pee zelotaju leeleem atklahjumeem preekschjas selta

un semju eelahroschana un droschs tirgofchanas-gars us weenu, prasti laupifchanas-mehginajumi us oturu pusi, muhsu semi un juhru pahkrustioja; tur tagad jaunakos laikos pasihstam zelojumus, kureem nekahds zits noluhks naw, la tilai sinatniga pehtifchana. Ari muhsu Baltija ir pahrlaiduse tos laikus, kur preeksch kahdeem 700 gadeem winai zelotaji, la behrni ar nesklaidrahm domahm un fajuschahanahm, ar leekahm, semahm eelahroschanahm un pagehreschanahm tuwojufchees. Bet tagad Latweeschi pafchi fawa semis ir tapusch fwabadaki, droschaki un stipraki wisfada sinah, winu zentigee wihri tagad pafchapsinigi apstaiga fawas semes dalas un apgabalus; wini pret fawu semi ne-isturahs wis til behrnischligi weenlahrschi, prasti un weenalbsigi; bet la brihwi, droschi wihri; wini us fawu semi tagad noluhklojahs la wihri, kas ar mihlestibu un padewibu, kas ar labahm zeribahm un tizibu eet us prezibahm un kas tad fawu dshiwesbeedreni wed pee fwehta tautibas un tehwijas juhsmu altara, to wada us ismainidamos simpatiju un padewibu. Tas gars un saturs, kas jaunaku laiku Latweeschu wihru zelojumu-apraktios atrodams, pazila wisu muhsu laiku: Latwija top ar augstakeem tehwijas noluhkeem apmelleka, pamudinata un ta zaur to mums atwerahs la muhsu jo karstaki mihlojamah, dahrgi lopta un istureta dsimtene; bet libds ar fawu dsimteni, libds ar fawu semi, mahzamees pasiht ari fawus tauteefchus, mahzamees pasiht fewis paschus, wisfada darbiba, rakstura, domu-fawadiba; waloda, tikums un eeraschahs; wisados zihninds un panahlumos; un fawada pamofchanahs un kuste-fchanahs tad noteel pa wisu semi; Latweeschi tad malu malahs wairal pazelahs un sinkahrigi, wisadi zensdamees, noluhklojahs us to, lo atklah-tiba pahr wineem spreedihs; laikrakstu lasifchana un wisfada deriga sinaschana tad pee wineem pazelahs; wini tad ari ar leelaku un stipraku intresi fawas Latwijas jaunako laiku pagehrejumeem un zenteeneem peegreeschahs. Tahdu labumu mums peeschkir zelotaji.

Bet nu greeksimees atpatat pee augscheja wirskakta ispildifchanas. Minetahs zelojums, kas preeksch 150 gadeem pa Widsemi notizis un par lo nu sche apalscha gribu pastahstit, gan naw wis no Latweeschu pufes nahjis, bet to il isdarijis kahds Bahzu rakstneeks; tomehr tas ir mums deefgan eewehrojams, kad mehs tos tur peeminetos laikus ar muhsu tagadejeem fahlibdsinajam.

Minetahs Bahzu zelotajs ir rakstneeks Webers; winsch ta raksta: Pa Widsemi zelotot (t. i. ap 1730. gadu) esmu atradis, la leelaka daka Widsemes leelungu ir eenahlfuschee Bahzeeschi; wineem ir leelakas teesibas un pahrwaldifchana par Widsemes eesimteem semneekem, bet wehl ne til leelas, la kursemes leelungeem; wini dshwo it jauki un bagati fawas muishas un pee labprahrt usnemteem weeseem parahda jo leelu weefmihlibu. Turpreti semneeku buhschana un dshwe ir nabadsiga un noscheshojama; winu buhdinas ir no apaleem eglu balkeem usjirstas; eelscha atrodahs til weena weeniga istaba, winas ir til semas, til lo tur war stahwet; ja krahfns teel kurinata, tad duhmi isheet ahra zaur leeleem feenas-zaurumeem; schee zaurumi ari der logu weeta un naktis teel isbihditi ar galdinu, kas aij listehm jeb leestehm pee feenas peestiprinats. Kad nu rihtos uguns leelaja krahfni beg un istaba peepildahs ar duhmeem un kwaitkeem, tad zilwekem ir jarahpahs zelos pa mahlu kula jeb pahrita wirsu, kamehr beidsot krahfns ir isdshifuse un aishahsta. (No dehlu grihdahm toreis

pee semneecem it nefa nesinaja, tee pasina tikai mahlu kulu jeb pahriu.)

Kad pirmo reisi tahdā Latweeschu semneeku mahjā cenahju, tad sinams loti brihņijos par tahdu ehriugu nama kopfchanu, jo wezakee behrni un kalpi wisi skreħja zelōs pa kula wirsu. Paschāi saimneezi behrns karajahs us muguras, mutē wina tureja degofchu preedēs flalu, tāpat tā ari zita saime, jo no swezehu sħē neweens wehl nefa nesin. Rigās general-superdents Bruiningks (tas no 1711. lihds 1736. gadam bij amatā) man zeloja lihdsi, winsch gribeja nepanefamā aukstuma dehl sħē palikt. Pretofchanos nelihdseja un mums bij sħē japawada lahdas stundinas zelōs rahpōdamees; tā nometusħees semē mehš ari eceħmam sawu brofasti.

It cewehrojams ir Widsemes semneeschu apgeħrbs. Wihreeschi lepojas sħeħtdeenās ar aitaħdu lasħofeem, kas sneedš pahri par zeleem lihds leleem, — wilna paleel celsħpuse; kurpes (pastalas), pee kurahm wilna ir celsħpuse, wini paschi taifa no kasu aħdas. Sawus leelus wini aptin ar audektu lupataħm, to par auteem fauz. Reitahm ihstais kreħlis sneedš til ween lihds weħderam, peesħujums, kas apalsħejo meefas-dalu apseħs, ir no loti rupjas drehbes, no maisu-audekta. Kurpes (wihses) winahm ir no beħrsu, lahrtku, leepu un pa-egtu misahm, leeli ir aptihiti ar auteem. Winas eet ar ne-apsektu galwu, sawus, pa leelakai datai dseltanos, matus winas nogreesħ wisaplahrt ihfus. Sħeħtdeenās winas mehds pusħkotees ar kroņeem un wainageem no tā nosaħtahm seltalawahm, to winas prot ar nast no dasħeem akmineem nolobit un loti weikli rotā fapiht, kas daudsreis neween tā kronis us galwu aptinahs, bet wehl ka gara, raibi spihdosħa bise no pakausħa us semi karajahs. Istabā winas newalka ari paschā wisaugstakā laikā ap plezeem un kruħtim neta zitu, tā augšchā mineto kreħlu; bet aħrā isejot winas apseħsħs ar leelu lakatu, to tahs preefchā us kruħtim fatur zeeti. Ap-prezetahm feewahm ir tahds patš apgeħrbs, til ween ar to starpibu, ka tahs sawas galwas weenumehr apseħs ar lakateem.

Widsemes Latweeschu ar, eze un pšauj tapat, tā pee mums Wahjija; labiba neteel isħulta, bet no sirgeem isħihta. No kara-laikeem, kurōs tee dauds behbu ir zeetushchi, wineem ir tas eeradums atizees, pahri palikushcho labibu eerakt dsitās bedres; sħihs bedres wini apseħs ar beħrsu sareem un welenahm.

Latweeschu prot jaw no pat sawahm jaunahm deenahm ar saweem maseem sħaujameem riħleem (sħintiteħm), kurōs wini eebahsch lodes no siru leeluma, weikli riħkotees; newis reti wineem isħodahs swirbulus no tableenes trahpit; sħi mahksla wineem ari tapeħz ir til wajadsiga, ka seme ir pilna pleħsiģu sħeħru. Breeschu pee wineem naw, bet sirnu, saku, tā ari siwu ir pa pilnam; daudsreis es par 4 kapeikahm esmu nopirjis til dauds weħschu no wislabakahs sħħiras, ka leelu pulku zilweku no teem wareju pameelot.

Tapat Latweeschu kashu eeradumi ir gluschi sawadi. Norunata deenā leels kauschu bars no bruħtes puses fanahk pee bruħtgana mahjās; preefch durwim weens ar zirwi eeħert semē, tad winsch nem no isħirštahs semes weenu sawju un to tur ziteem preefch deguna, lai tee ofch. Teel leels biħeris ar brandwihna wisaplahrt, no pirma lihds peħdigam, pasneegts. Peħz tam wihreeschi, tā ari feeweeschi aishaj bruħtei palak. Peħz nezil ilga laikā bruħte atnahk ar saweem dauds kashu lihdsineecem. Wisapreefch

teel atwesta bruħtes lahde (puħrs) ar raibahm banteħm, zimdeem, kahdahm kapeikahm naudas un zitaħm masahm leetahm; lahdei pakat dūwi wihri nahk ar lopu rageem puħsdami, winu starpā ir nereti ari weens duħdu-puħtejs. Kad bruħte peenahk pee bruħtgana mahjās, tad bruħtgana radineeki apweesch winai kahjas un waiģus (ģihmi) ar rudseem, meesħeem un apineem, bruħtgans tad winu eewed ispusħkōtā duħmainā istabā celsħā, rokā turedams leelu sobenu. Tisħiħs tā abi cenahk, tad bruħtes-weħejš ar otru, pirmajam lihdsiģu sobenu, eeħert sħeegfni un durwoju stenderēs kahdas kruħstisħas sħmes. peħz pobeigtahs maltites un dsersħanas ir katuru reis teel danģōts, jeb labaki — sakot — leh-kats. Tas gan deesgan ehriģi isħkatabs, jo neweens nekustahs no weetas, bet til ween lez us augšchu un atkal semē. Ćekam bruħti eewed ĝulamā kambari, tad winai teel par meitas-kahrtas pasaudesħanas sħmi mati lihds paschāi aħdai nogreesiti. Bet mahžitaji tē mehds sħudsetees, ka ĝruħti nahkotees semneekus mahžit. Kad pahris nahkot pee laulibas, tad teem japrot tiziba un pahitari no galwas isħkaiht, bet to wini nedseħotees wis til darit. Tapat Latweeschus no winu fewisħku wezu sħeħtku swinesħanas un no wezeem eeradumeem atgreest, ir ĝuħts usdewums. Iħpaschi no Jahnu naktš sħeħtisħanas ir winus ĝruħti atradinat. Mahžitajs dsihwo dauds wersties tahlumā un tapeħz semneeki war sħepeni Jahnu-nakti it weegli ee-ect mesħā. Pee kruħta-ģeta wini fanahk kopā, — us leela almina teel uģuns sakurta un tad wini tur eemet dasħadus no wasħeem istaitis mahj-lopus uģuni. Tas naw nefas ĝits, tā ihsti weza upuresħana is paganu laikeem. Retahlu no Leisħu robeħahm semneeki wehl daudsina „Behrkunos deewekli“. Kad peħkons ruhģ, tad wini eet ar ne-apseģtu galwu us tihrumu, us plezeem leelu ĝakas-sħħinki nesdami. Tihrumā nonahkushchi, wini usruna deewekli sħahdeem wahrdeem: „Behrkunos, sawaldeeš un nedari manim sħahdes, es tewim doschu sħo sħħinki.“ Bet til lihds ka peħkons ir pahģahjis, tad semneeks ar saweģtem peefesħahs ap sħħinki un to apeħd.

Tapat ari burwi stahw pee Latweesħeem it augstā zeenā. Tē zeen. lasitajeem pasneegschu kahdu it joģiģu stahsiģu par kahdu Latweeschu burwi: Preefch kahdeem deģmits ĝadeem (t. i. ap 1720. ĝ.) kahds saimneeka deħs fashima ar delamo laiti. Burwis tika atsauktš. Tas saģija, ka wainas zehlōns esot kapeħtā melleģams. Tumsħā rudenā nakti teel diwi sirģi eeģuģti. Wahjneeks teel lakatōs sħti eetiħts un ratās eesħdinats. Tā winsch ar tehwu un burwi aishrauz tahkt, tahkt us kapeħtu. Pee wahrteem atnahkushchi, wini atstahģ sirģus aħrpuse un paschi dodahs kapeħtā. Smeilis, tahds bija burwja wahrds, pee semes loģidamees, eesahk runahk us tahdu wihsi: „Abdeen, welnu wirsneeks! Abdeen, welnu wezmahte! Sħē es ĝums atnesu kahdus ĝahrdus lumofus. Sħē ĝums ir wefels weħstis, dewinas datās eedalits!“ Ar sħeem wahdeem winsch usleel us kapu weenu zeeti isħahritu olu, dewinas datās eedalitu — „sħē ĝums ir no wisu-wisadahm labibu sorteħm leels pulks,“ — winsch usleel dewinus ĝraudus no katraš labibas sħħiras jeb sorteš us kapu — „sħē weens birlaws apinu“ — winsch usleel trihs apinu ĝalwinas us kapu — „nu ĝuhs warat feħt, plaut, kult, malt, zept un alu bruħwet. Ćħdat, dsereħt un dsihwojat ĝaukt peħz patisħanas, bet sħo ĝoda-wihru atstahģat meera! Sħē ĝums weena sħalka

mamselite, kas pee kehnineenes ĝalda ir eħdinata“ — winsch usleel muħchu us kapu — „dsihwojat ar winu, bet atsakatees no sħa ĝoda-wihru! Sħē ĝums stalts ehseħts, usaudsinats kehnina apmuhretā stali“ — winsch usleel ĝirģeni, to no aishrafsnes atnesis — „jahģat, brauzģat, bet atstahģat sħo ĝoda-wihru meera!“ Weidst Smeilis ussweeda weenu sawju feena us kapu un saģija: „Ćutat, wetatees aplahrt ĝil ĝribģat, til ween sħo ĝoda-wihru atstahģat meera!“ Un tad atkal pee semes loģidamees: „Ar Deewu! Ar Deewu! Dsiħwojat wefeli, welnu wirsneeks, dsihwojat wefeli, welnu wezmahte!“ Tad tee trihs aishrauzģa mahjās. Peħz ne ĝil ilģa laikā wahjneeks nomira. Smeilis tad aishħidinajģe: „Mehš gan laikam wehl deesgan ne-efam dewuschu. Wini pahreelku dauds prafa, tee welni, ĝruħti nahkahs, winus apmeerinat.

Pasneegschu tē wehl kahdus pahri it sawadus ĝabalinas — tā Webers tahkt raksta.

Reis es frogā saģitōs ar kahdu weģiti. kas tur peħz pušnaktš wehl sħeħdeja pee brandwihna ĝlahses. Ćs zaur tultu winam prafģu, to winsch sħē wehl til ilģi weentulibā darot. Winsch man atbildeja, ka tas dsereħt us kehnina Kahrta XII. wefelibu. Ćs winam liku teikt, ka sħis leelais warōns un sħeħģiģais kehninsch ĝaw esot pee Deewa. Weģits turpreti atbild: „To gan sinu, bet tomeħt winsch tur augšchā wehl dsihwo. Wehl weenu ĝlahsi us wina wefelibu!“

Kahds ĝits semneeks dsird mahžitaju no kanzees sħudinajģot, ka ĝilwekam nebuhs nahkoshahs deenas dehl raisetees. Semneeks ir itin nabģes, neweena maises lumofina winam naw mahjās; bet winsch tiz Deewa wahrdam un ne domat wairs nestrahda. Wakarā winsch aiseet us tihrumu un tur apģulahs. Nihģā suns aishreear zeģeti mutē, to tas bija nosahsis is leelģunga kulkas jeb kħka. Ćuns nahk semneekam ĝaram; sħim nu nahk praħtā Deewa wahrds, to ari no mahžitaja bija dsirdģeis: „Tew buhs waiga sħeedrōs sawu maisi ehst.“ Zeģets, tā winsch doma, man ir no pascha Deewa peefesħirts, bet ar ĝruħtumu un sħreesħanu tas ir ĝapelna, tapeħz winsch paģetahs un saħk sunam dsihģtees palak; to saħħris, winsch apeħd zeģeti us mahžitaja wefelibu.

Tā Wahģu rakstneeks Webers, kas Widsemi preefch 150 ĝadeem apģetoģis, par to raksta. Lai gan es wina rakstēnā, iħpaschi kur tas us Latweeschu ĝarigo stahwoħli sħmeģahs, atroģu isteikumus, kas iseet ari us joģeem un kas gan tapeħz tā nahģis, ka winsch ar tautas ihsteno dweħfeli nebģ dabuģis eepasħģtees — tad tomeħt mehš zaur sħo Wahģu rakstneeku topam muħsu semneeku weģato laikū dsihwē deesgan faprotami eewaditi un tē tahdā wihģe dabuģam it ĝaisħi isħħirt, kahda ir bijuse Latweeschu dsihwe preefch 150 ĝadeem un tā ta lihds sħai deenai atihģitģeģes. Mehš redsam, ka Latweeschu ĝaw sawds sendš laikōs ir dauds wairak (wisadā dsihwē un eerasħās), neta tagad sħwi par tautu asħinuschu un kopuschu. Bet it tā katuru tikumģu ĝilweku, kad to ihsti par kahdu ar wisu peeklahģibu atshst nu ari tur, war pareģst un isħewģi paģelt, pamudinat un usħureħt wisu, kas labš, ĝauks un derģģ; tā tas ir ari ar tautu. Kā Latweeschu tauta pa wģeem paģahģusħeem laikeem no winas wadoneem it reis tikuse atshģta un koģta, to „Balks“ paģahģusħā ĝadā, tā rakstēnā „Tauta un wadoni,“ ĝaw it plaschi isħħaidroģuse; jo ari tas wisģ tē kriht sħwri ween sħarā, kad mehš Latweeschu tautas dsihwi un eerasħas pa teem dasħadeem laikeem

cewehrojām. Mūhsu Bahzu pehtitaji mehds dāschbrihd' fajit, ka Latweefchi fawā wifuwegakā fadsihwē nēla ne-efot sinajufchi no mahlfas, finatnibas un ruhpnēzibus iskopfchanas, ka winu toreifeja deewelku pagodiuafchana ne-efot wis daitjubtīga, bet behrnischligi-prasta un jehla bijufe. Pat Bahzu rakstneeks Webers fawā augfchejā rakstā runa it semā wihfē par Latweefchu kalposchānu deewelkeem; tomehr winam gribot negribot pee tam ari jastahsta par Jahnu-nakts fwehtifchānu jaulajā meshā — us frusta zeelem, pa dāschadu mahjlopu istehlofchānu is waskeem un winu upureschāna us altara, kas is leela afmena pastahw. Lai til tē wehl atgahdinajamees us to, ko Webers par burwja Smeita dsejifko runu us kapeem mums augfchā preekschā jet, tad jaw ari is ta tuhliit redsam, ka pee wezeem Latweefcheem ir gan bijufchas tahs ihpafschibas, ko winu pretineeki teem mehgina noleegt. Bet tē der ari Bogumila Golga wahrduš cewehrot: „Tauta ir dshiwais turpinajums no elementarāhs waras, — drihs fapno, mostahs, peezejahs, raifahs walā, dshiwō un nihst: tad drihs atkal ne-apnizigi darbojahs, rada — un atkal laistumā un prastibā pagrimst, ar weeglu, jemu neefalbibu un karstu, augstu gara pazelchānos mainahs, labahm un fliktahm ihpafschibahm padodahs — schi par zilweku tapuse daba.“ Dāschadi nepahrspējami apstakli ir ari pee tam wainigi, ka Bahzu rakstneekam Weberam par Latweefchu mahjas dshiwī, apgehrbu un eeradumeem preeksch 150 gadeem tā bij jarakstā, tā to jaw augfchā lastijam. Tē ari runā lihdsi semneeku fawadigais raksturs. Semneeks zihnahs, bet kad winam wifai labi ne-isdodahs, waj kad winam ar ahrfahrtigeem schlehrfleem un dāschadahm pretibahm ir leeki janomozahs, tad winsch leel pat — welnam gahdat. Kad semneekam labibas wesums pirmo reisi apgahschahs aplahrt, tad winsch pee fewis bahrgi norahjahs un isrunā dāschadus foda-wahrduš; kad wesums par otru lahgu apkriht, tad winsch doma, ka nu efot pareisi, jo pasaulē wifš noteekot pa pahreem; un ja tas pat trescho reisi apgahschahs, tad winsch gaischi issafa, ka nu efot gluschi pareisi; bet ka nu welns patš lai to zekot augfchā; winsch nu eefshot un ari nolikhotees sahlē. Tagad, sinams, ir tiklab sem-

neeku raksturs un atfihschāna, tā ari winu mahjas dshiwē, apgehrbs un eeradumi us wifadahm pusehm dauds laika lihdsigaki attihstijufchees; Latweefchi nu fahlfufchi atkal wairat pamostees un atkal, tā tauta, fawu isgtihtibas zelu stāigat. Kas no zeen. lasitajem paschi buhs dabujufchi lauku Latweefchu dshiwē tuwaki eeflatitees, tee man tē dos taifnibu; bet kas til ween us pilsehtu Latweefcheem noluhlofees, tas fazihš, ka es tē par Latweefchu tautas wispah-rigo paschapsnigo dshiwī wehl par agri runaju. Sinams ari, ka pilsehtu un winu aplahrtnees Latweefchi no fawas paschu tautas ihstienahm juhsmahm top masal wehl schim brihscham aiskahrti, ka wini schim brihscham fawā tautā wehl deefgan wahji turahs; un ja ari wini par tautību deefgan dshiwī domatu un runatu, tad tomehr, noluhlojotees us fchejeenes leelahs, raibahs zilweku fabeedribas dāschadigahs isglibtībās, sposchuma, gresnibas, lepnigahs israhdschānahs fawadibu un lahribu un dauds zitahm lihdsigahm wainahm, wini tē top ihsti pateefibā dāschreis it aulsti un weenaldsigi padariti tur, tur wineem fawā tautiba zaur drofcheem darbeem, tā wihreem, pareisi buhtu ja-apleezina — tā dshiwā un fpehziga ari pee fewim, tā pilsehtas Latweefcheem. Tomehr kad mūhsu tautiflee laikraksti jo projam pilsehtu Latweefchus wehl pilnigaki eepashtinahs ar lauku Latweefchu patstahwigako dshiwī un darbeem, ar winu tautiflako apšinu, fatifschānos un kopschānos, ar winu tautiflko sifsnibu un ustizibu, kas pat fawu weetu tam par labu upure, — tad ir pilsehtās us preekschu Latweefchi taps drofchaki, fawu tautību jo pilnigaki fajutihš un zeenihš, to israhdsihš ari pee fewis jo fpehzigaku un darbīgaku. Labas preekschshmes ir ihstienahs audsinatajas un waditajas.

Tā tā Gauja lehni welahs,
Deenahm, naktim nerimstot;
Tā lai tautas dehli zelahs,
Tautas druwā strahdajot.

Beidsot us Bahzu rakstneeka Webera augfchejeem uswedumeem par Widsemes semneeku dāschadahm domahm un eedomahm, par mahjitaja mahzibahm, simejotees, es tē waru kahdu gabalinu is semneeku jaunalahs dshiwes-filosofijas stahdit pretim. Kahds Widsemes mahzitajs at-

laisch semneeku ar teem wahrdeem: „Til peeluhko, ka tu negrehko!“ Semneeks us to atbild gluschi weentefigi: „Zeenigs tehws, par to nebehdejatees, mums lauku laudim ir koti mas laika grehtot; jo mums ir par dauds zitu darbu, nēla mehš waretu us grehtofchānu domat!“ Kad til ween tuwaki apdomajamees, tad redsam, zil dauds pateefibas schinis weentefigi isrunatōs wahrdds atrodahs. — a — 8.

Deewa-kalposchana Rig. basnij.

Swehtdeen, 17. janwari.

Jehlabā basnijā	Spreidifis pilst.	10 m. Solli.
		12 mahj. Binda.
Petera basnijā	Spreidifis pilst.	10 mahj. Lütten.
		6 m. Boelchau.
Domes basnijā	" "	10 m. Werbatuf.
		2 m. Werbatuf.
Jahnu-basnijā:	" "	9 lahv. m. Weyrich.
		2 lahv. m. Walter.
Gertrudes-bas:	" "	10 w. m. Stoll.
Jesus-basnijā:	" "	10 l. m. Bergmann.
		2 w. m. Hagen.
Martiru-basnijā:	" "	10 l. m. Rähbrandt.
Trihdween-basnijā:	" "	10 l. m. Fromm.

Raudas-papihru zena.

Rigā, 13. janwari 1882.

P a p i h r u		prašja.	mafsaja
Bustimprials gabalā		7,99 r.	7,98
5 proz. bankbiletu 1. islab.			
5 " " " " " " " "		91 1/2	91 1/2
5 proz. infkrip. 5. aijn.			93
5 " " " " " " " "		217 1/4	216 3/4
5 " " " " " " " "		216 1/4	215 1/4
5 " " " " " " " "			130
Peterb. 5 proz. pilsf. oblig.			
Kreewu sem kred. 5% Abli-sihm.		127	126 3/4
Charlowas semst. 6 proz. Abli-sihm.		96 1/2	96 1/4
Rehwales and. bankas atj.			
Rigas lom. bank. atj.		257	256
Leel. Kreew. dselsz. atj.		253	253
Din.-Wit. dselsz. atj.		162	160
Warsch.-Teresp. dselsz. atj.		136 1/2	
Dreles-Wit. dselsz. atj.			170 1/2
Rib.-Bolog dselsz. atj.		89 3/4	90 1/4
Rig.-Din. dselsz. atj.		150	148

Tirgus sinas.

Par Behrnawas HD lineem mafsā par birf. 45 r.
" " " " " " " " 39 "
" " " " " " " " 33 "
" krons lineem ir birschuzena par birf. lihds 33 "
tas istaifa par labeem lineem 40 r. birf. zaurzaurim.
" labahm brahku linsehflahm — 7 3/4 r. p. muz.
" " krons " — 8 1/2 " " "

Atbildofchais redaktors Ernst Plateš.

S l u d i n a j u m i.

Dubulti asfalteeretu ugunddrofchu
jumtu-papi
pahrdod no pastahwiga lehgera koti lehti
Karl Newermann un beedr.,
petroleja-pahrdotawa pee Jantneem wahrteem.
Logu-stiflu
pahrdofchāna wifaddš leelumōš
is „Karlsbitte“
glahschu-fabrītas pee Wentšpils, pee
C. G. Mahlera atraitn.,
Maršal-eelā Nr. 8.

Noworischewas aprinki, Plestawas gubernā
apalkš Sastinw miitšchās teel iscentetas weenas

uhdens = dsirnawas
us 2 gangeem un weenu

jahgu = maschinu
un turlahs 40 dsfet. semes, weena bode
uu frogs ir ari dabujami.
2
Ne leela mubra mahla,
ihpafcht deriga-fubermaneem jeb gowu turetajeem,
ir pahrdotawā Peterh. Ahr-Rigā, us Dsirnawu
dambja Nr. 31. Staidratas sinas turpat pee
mahjas ihpafschneeta.

Weifala-pahrzelschana.
No 1. janwara 1882 fahlot mana pahrdotawa Gelfsch-Rigā pehz labprahrtigās norunas
ne-atrodahs wis wairs pee C. Briegera Kemerei-eelā Nr. 6 un 8, bet
leelajā Sinder-eelā Nr. 15.
Par to man lihdsi schim dahwato ustizibu pateefidamees, luhds to ari schi jaunajā weeta
turpinat.
Ar augstjeenību
S. A. Brieger,
sepu- un parfimeriju-fabrika.

Peterb. Ahr-Rigā Kalku-eelā Nr. 10.
Pee
Kalofschn.
Turpat us tiji-
bas dabujami pir-
mas sortes
Englischu anschami bomwilnas-deegi,
istigōš numurōš un bes zenas usprafschānas.

Medus.
Kreewu medu 20 lap. mahz., bruhlienu-sasti
jalurā eewahriū 20 lap. mahz., dschriwenu
flukwu 20 lap. pudeli pahrdod
N. W. Meschschāninow,
leelajā Sinder-eelā Nr. 17.
Aifzefofchānas dehl top tuhliit pahrdota
alus-bode
ar wifceem-peederumeem Ahr-Rigā Kalku-
eelā Nr. 90.

Stabu-eelā Nr. 78, Daftawas Ahr-Rigā,
ir tagad
wifadas pudeles
us lehgera, tā: alus, wefelās un pnapudeles,
schampaweras un wihnas pudeles un
alus-glahfes. 3
Dufurmuišhā,
2 werstes no Beshim top 1 lopzmuifschā un
1 frogs iscentets.

Alus = bruhscha atwehrschano.

Zaur scho padewigi sinejam, ta esam tepat Jelgawas Ahr: Niga us Bauskas zeta Nr. 28, eetaisijuschi domf- alus bruhschi sem firmas

Klassen un beedris,

un ta esam eesabfuschchi, fawu alu pahrdot.

Scho fawu jauno bruhschi Nigas un tabs apkabrtnes zeen. publikas laipnai eewehroschanai eewehledami parafstamees ar augstzeenibu

Klassen un beedris.

Kad us ta Kolneses Daugaw-Riselfschne mas- jas fainneela Zabna Wihle gruntes ir seema 1881. gada 28 tubilas fashinas uf- frantas, bes fainneela sinas un kuras ari wehl tagad turpat atrodabs, tad teel to fashinu ihpashneeks usajinats, 4 nedelu laika no fashis deenas reklinajot, tamdehl pee Kolneses pagasta teefas peetriltees un tabs fashinas pret walte- un grunts-naudas samafschanu fanemt. Kolneses pag. teefa, 13. janwari 1882. Kolneses pag. teefas wabrda: Preefschsehdetajs: P. Kewet.

Riga un winas aprinki dshwodameem Ba- baschu pagasta lozelleem tils tai 28. un 29. janwari 1882 g. Leela Banaga mahjas-weeta

jaunas pafes

ifdotas pret gabfahrtigu nodofchanu samafsa- fchanu un pee lam top tee luhgti, ta lai if fatris fawas wejuma simes preefsch fewis un fawas familijas peenef — dehl pagasta-rullu pahrratsifshanas.

Deel- un Mas-Stranpes pagasta lozelleem ifdos

jaunas pafes

18. un 19. janwari no pulsti. 8-10 vr. pusb. un no 3-5 pehz pusb. Niga „Lustig“ weefnija.

Labs falejs

war dabut labu darba-weetu sem labem no- lihumeem. Turpat war dabut semi rentet pee grunneela N. Magasin, Krona Lejas- muischa.

Kalpotaju instituta

„Ekipress“

war peeteitkes

wihreeschi,

las prot raskit un war labas leezibas-simes usrahdit.

Behni atrod labu panstju par 250 rbl. pa gadu Vastei-bultw. Nr. 7a, pa 3 tr., pa labi.

Zannelles

no semem, las stolas apmelle, war dabut forteli un kosti Niga leelaja Sumpraw- eela Nr. 4, pa 2 tr. augstha.

Sapeeru wironeels,

peedsihwojis stolotajs wehlahs jaunetuss faga- tamot preefsch sawwalneetu ekamena junkur- stola jeb juweas-terpusa un zitahm lara-stolahm. Turpat teel panfionceri peenenti. Klabatlas sinas Wihles-nama-eela N 1, pa 3 tr. augsti.

Meldermeisters Wagentros

ir runajams pee Aug. Bruckmana, bijuscha Meisela, Sinder- un Keisa- eelu stuhri Nr. 4.

10. janwari sch. g. ir juhra pee Bulkeem noslthjis Andr. Klilwe.

20 gabus wejs, baltu abdu laschols ar man- fahstra drebhi pahriwiltis, manschstra bilfes, galwoti sabbaki ar palaweem aplalti. Kas scho stikhoni kur usetu, teel miikli luhgtis, lai par te pret 5 rbl pateizibas- algu pasinotu Seh- labam Klilwe, Bilderlnos.

Spundetuss galdus

wifadde platumos un wifadas plontos, ta ari dehlus war dabut pirkt par lehtu zenu pee

Robert Lodera,

Jelgawas Ahr-Niga, blatus dsefszeta tistam.

Sehiasmuischa ir

amol sehlla

pahrdodama.

No zensures atwehlets. Niga, 16. janwari 1882.

Deulats un dabujams pee bishchu- un grahmatu-drulataja un burtu-lehjeja Ernst Plates. Niga pee Petera basnizas.

Skrodereem.

Uf daubspusigu pagehreschanu sineju, ta no 1. februara sch. g. la arweenu Nigas Latw. amatu. beedr. sabli pehz antropo-trigonometrijas sistemam, bes turas prafshanas neweens stroberis scho laiku wajadsibahm newar isitit, mabzibas stundas doschu, las libis 2 nedelas wilkfees. Rakfa par stundahm 20 rbl., par utensilijahm, 7 rbl, kopā 27 rbl.

Trigonometrijas mehri, ta ari wifadas no- prowetas schntes pilniga leelumā weenigi pee manis dabujami.

Fr. Schoop,

Giropas modes akademijas beedris Dresdenē, Niga, Teatra bulwari Nr. 5a, Dubinsky tunga drabnu magasinā.

Labi aplopts

anglu- un fakuu-dahrs

ar masu dshwolli, teel uf igateem gadeem lahdam dahrsneelam isihrets Niga us 1. Weis- schu dambja. Zapeteizahs uf 1. Weischu dambja Nr. 27 jeb Dlaines muischa.

Scheiman muischas

uf Lubahnes leelzeta, 6 werstes no Nigas, ir no Surgeem sch. g. ar jeb bes semes isfrente- jams. Klabatlas sinas turpat pee ihpashneela.

Zaur scho pagodinajos, padewigi pasnot, ta esmu sawa pascha namā uf Koy- un Kramer- eelu stuhra, pee raktuscha, tanis libis schim no firmas F. Mitschke un beedra leetotās pahrdotawas ruhmes atwehriš uf fawu rehlfenu

spitschu, modes-preefschu un parsimeriju weikalu sem firmas

J. Prokop,

jenat F. Mitschke.

Wifas augstha minetas prezes peedahwaju zeen. publikai loti leela iswehle un luhdsu, to F. Mitschke firmai tik bagatā mehra dahwinato ustizibu ari scham manam jaunajam weikalam turpinat; no fawas pufes zentischos, to paschu zaur tapat labu, ustizam un lehtu apbeeneschanu ufturet.

Nr augstzeenibu

Johannes Prokop.

P. Verchendorff,

Kalku- un Schkuhan- eelu stuhri Nr. 13.

Zaur scho saweem zeen. pirzejeem waru to preezigu sinu dot, ta man ir isdewees weenu leelu partiju.

ihstenu Anglu bomwilnas deegu preeksch auschanas

wislabatā un augstā sorte, par itin lehteem zeneem pirkt, un esmu nodomajis schos deegus wifos numurds, wifas wajadsigās pehrwes, ta ari drulatus deegus leela musturu iswehle par ihpashchi lehteem zeneem pahrdot. Schee teizamee deegi ir mihschi pawebeenā, lihdseni, fausi un stipri, zaur to pee auschanas peenehmiga strahdaschana un leela laika taupischana peeschkirta.

Ratrs pirzejs dabu par swaru un deegu stiprumu ihpashchi sismi lihds. Tablati:

Kengeraga wehrptuwes

linu un pakulu dšijas

preeksch auschanas wifos numurds par sabrikas zenahm.

Behfia.

Dshwes weetas pahrmainschana. Sawu libeffschinigo trakteeri „Sotel Rivland“ atstahdams, daru zeen. publikai sinamu, ta es no jauna gada esmu usnehmis to cebrantischana weetu „Wegais kasu frogs“ un luhdsu sawus draugus un pashtamams, ta ari zitus lauzeneelus mani tai jaunā weeta apmelleht. Paiegle.

Behfis

Peterfona stuhra bode pee „Jelta swareem“

pahrdot labu tumfchu bruhsu lapu- tabafu ar abdu smarjchu 8 lap. mahz., labas leelas wrafas filfes 1 rbl. 60 lap. par podu, isitin leelas loti garshigas speka- filfes 2 rbl. par podu, mafas filfes 1 rbl. 40 lap. par podu, pirmo sorti pehstahs, farlanahs un klahs seepes 12 lap. mahz., zukura- sibrupu 12 lap. mahz., petroleu 16 lap. stopā, wistipralahs seepu- sahles 15 lap. mahz., wifadas fortes tehrauda un shtas- prezes, latra laika Niga- gas sanso raugu. Galdus un tranuos preeksch godeem pehz nolihguma un sab wairat prezes cepehrt, par welti.

Alus pudeles

pahrdot is lehgera ar peesubstichanu

G. A. Bertelo, Teatra- eela Nr. 6. 2

Zeen. publikai zaur scho padewigi sineju, ta esmu pee Stufmanumuischas stanizjas, pascha namā, atwehriš bodi preefsch

kolonial- preefschu

sahls, filfu, dsefo u. t. pr. pahrdoshanas un luhdsu, mani laipni apmelleht. Lehti cepehrtot man ir cepehjamus wifas prezes pa Nigas zenahm pahrdot.

H. G. Kröger.

Turpat atrodabs pa mehrenahm zenahm pe- nemshana apdroschinaschana pret uguini.

P. M. Potapow.

Deegulbja.

Niga, Kalku- eela Nr. 10. Pahrdodu titai teefsham labas ar apgalwo- fchanu

linu dšijas,

Anglu koltwilnas deegus un merino dš- las, tuhfu, wadmalu un audelkus par fa- britas zenahm.

Noperbekamuischa (Umurgas draudse) ir no Surgeem 1882, weena

pusmuischa,

wehja- dširnewas ar semi un frogs, ta ari semneeku mablas uf pirkshanu jeb uf renti dabujamas. Klabatlas sinas turpat pee muis- chas walbischanas.

Silta angu- mahja

preefsch pulehm ar 10 logeem, ari ar 7 wihsa- lokeem apstahdita, kuri pebrnaja gada 50 mahz- wihsa- ogu eenesa, teklah 3 lezelki (treiblahes) ari ar 10 logeem un 210 kwadr. ašim semes, no kuras 3. data apstahdita semenehm, awenchem un brijwa seme ar turpat atrodoshos dshwolli, teel usilgateem gadeem isfrenteta Saflaulā pee Nigas, Aleksandra- eela Nr. 7.

Kahds ihpashchums,

las atrodabs Peterb. Ahr-Niga, (3 werstes no raktuscha), fahlabwofsch is mubra dshiwajamas mahjas, plashu stali, wahgusi un feena- beh- ninu no 3 1/2 pubraw. tibrumu un plawu, isiti derigs submanem jeb dahrsneelam, ir tuhlt isihrejams. Klabatlas sinas Ernst Plates dru- tatawā pee Petera bahn.

Rigas Latw. beedriba.

Swehtdeen, 17. janwari 1882:

Dantschu wakars.

Rakfa: beedreem un dahmahm pa 30 lap- eewestem lauzeneelam pa 75 lap.

Sahfums 1/29 wal., beigas 2 ristā, rubmes sledas 3 ristā.

Beedru lahries pee kahses usrahdamas.

Kahrtibas komiſita.

Utrahs majs jauns

melus širgs

ar fedulki wirsi, ir fanemams pret peerahd- schan: hm un isdoscham atlibdinascham 14 dreenu laika pee Klamaspils pagasta waltek; zitadi tils pahrdots.

Pagasta- wezafajs: D. Meerin. 1

No polizijas atwehlets.